

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ № 7/16.03.2021 г.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 16.03.2021 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Нели Огнянова

ЧЛЕНОВЕ: Бойко Василев
Весислава Антонова
Гена Трайкова
Диляна Илиева
Даниела Тренчева
Ирина Недева
Александър Кашъмов
Илия Вълков

изслуша доклад по жалба на Г. К. срещу вестник “24 часа” по повод публикация със заглавие “Доц. М.: Бих си сложил ваксина срещу Ковид-19, ако е доказано безопасна” от 2020-11-24, в която, според жалбоподателя, е извършено нарушение на Етичния кодекс на българските медии.

I. ПРОЦЕДУРА

1. Жалба с вх. No 07-052/2020 твърди нарушение на Етичния кодекс на българските медии от страна на вестник “24 часа”.
2. Жалбата е допустима по смисъла на чл. 7 и чл. 8 от Правилника за дейността на Комисията по журналистическа етика. Подадена е в срок и съдържа всички необходими реквизити.
3. Копие от жалбата и искане за становище са изпратени до вестника.
4. По повод жалбата не е постъпил писмен отговор в срока, определен в правилника.

II. ЖАЛБА

Според жалбоподателя вестник “24 часа” “разпространява невярна информация под формата на интервю” с инфекциониста доц. А.М. (<https://www.24chasa.bg/mnenia/article/9251682>). Така медията допринася “за пропаганда на мнения, които могат имат негативен ефект върху спазването на здравните мерки, а по този начин създава опасност за здравето на населението.” Ето и подробната мотивация в жалбата на Г. К.:

“В интервюто доц. М. твърди следното: „Вижда се, че страни, които бяха затворили много по-плътно от нас, имат много повече заразени, болни и починали“. На 24.11. България е на първо място в ЕС по брой починали на 1 млн. население (<https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>). По-общият въпрос е

какви са задълженията на медиите за проверка и информироване за точността на информацията в случаите на интервю.

На 24.11 в България са хоспитализирани 6365 души, в интензивни отделения са 392 души и са починали 157 души. Предния ден са заразени 54 лекари и 71 медицински сестри. В болниците работят доброволци, медиите съобщават за пациенти, чакали в линейка 4 дни ред за приемане в болница. Доц. М. прави следната оценка на състоянието „няма никакво екстремно несправяне на здравната система“. По същество това е оценка, която не е подкрепена с факти.

Интервюто се публикува ден след като е обявено за подготвяне на строги противоепидемични мерки и по същество е пропаганда срещу мерките. Прегледът на практиките във всички останали страни в ЕС и позицията на Българският лекарски съюз е, че при високо ниво на заразяване е необходимо да се въведат строги противоепидемични мерки. Доц. М. твърди, че възможно най-бързо трябва да се мине към нормален живот. По същество мнението на доц. М., отразява позициите на много малка група лекари в България, обединени в Алианса за нормализиране на живота в България. Така 24 часа представя позицията на една маргинална група, но не информира читателите за този факт.

По-важният проблем е, че мнението на доц. М. се разпространява в период на здравна криза, която заплашва живота на много българи. Мнението на доц. М. срещу противоепидемичните мерки не е подкрепено с факти или научни доказателства. В интервюто 24 часа не се опитва да поиска доказателства за твърденията на доц. М., нито да оспори неверните факти и оценка.”

Жалбоподателят настоява КЖЕ да обяви нарушение, а медията да публикува поправка.

III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ:

1. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ДОСТОВЕРНА ИНФОРМАЦИЯ НА ОБЩЕСТВОТО

1.1 Точност, 1.1.2 Няма да публикуваме информация, за която знаем, че е невярна., 1.2.1 Ще публикуваме ясна и достатъчно забележима поправка, щом бъде доказано, че е публикувана неточна или подвеждаща информация, и ще се извиним, ако е необходимо., 1.3 Източници, 1.3.1 Ще се стремим да проверяваме информацията преди нейното публикуване, като търсим и използваме различни източници, и доколкото е възможно ще посочваме нейния произход., 1.3.4 Винаги ще посочваме, когато информацията не е потвърдена.

IV. СТАНОВИЩЕ НА ОТВЕТНАТА СТРАНА

Не е постъпило становище от ответната страна.

V. ФАКТИ

Оспорваната публикация е класическо интервю – с въпроси и отговори. В интервюто доц. А. М. развива добре познатите си тези за разпространението на коронавирусната инфекция. Въпросите на журналиста М. М. са чисто информационни и не натрапват лична позиция или пристрастие. В края коректно е отбелязано кога е взето интервюто, за да бъде разположено то в адекватния контекст.

VI. МОТИВИ

КЖЕ разгледа жалбата на Г. К. и приложените към нея материали.

Жалбата се отнася до разпоредбите за “достоверна информация” в Етичния кодекс на българските медии.

Безспорно, медията има задължение да проверява фактите преди публикация, както и да се отнася критично към всяко лично мнение, особено онова, което се отнася до живота и здравето на хората. Пандемията от коронавирус показва, че журналистиката не прояви голямо усърдие в тази посока.

В случая става дума за класическо интервю в печатна медия със събеседник, обявен и широко рекламиран като експерт в инфекциозните болести. В такъв контекст журналистът резонно му е доверил отговорността да изложи факти и интерпретации в отделно интервю.

КЖЕ приема, че материалът “Доц. М.: Бих си сложил ваксина срещу Ковид-19, ако е доказано безопасна” е класическо интервю с експерт в съответната област. Изборът на вестник “24 часа” да проведе това интервю сам по себе си показва, че медията смята неговото мнение за значимо. В това тя не е сама: доц. А. М. беше легитимен събеседник по темата за коронавируса за повечето български медии, институции и организации. Дори да не се споделя мнението на доц. М. относно политиката на България за борба с коронавируса, жанрът *интервю* позволява да се изложи възглед, собствено авторско мнение – какъвто е случаят. Според КЖЕ идеите на доц. М. в това интервю не са от естество да налагат опровергаване от страна на редакцията.

На основата на събраната информация и направения анализ, във връзка с чл. 17, ал. 1 от Правилника за дейността, Комисията за журналистическа етика прие следното

РЕШЕНИЕ:

Намира жалба с вх. № 07-052/2020 на Г. К. срещу вестник “24 часа” по повод публикация “Доц. М.: Бих си сложил ваксина срещу Ковид-19, ако е доказано безопасна” от 2020-11-24 за неоснователна.

Същевременно, КЖЕ смята, че журналистите трябва да подхождат критично към всеки изнесен факт и мнение, да ги подлагат на съмнение и сравнение, да ги поставят в контекст - за да стигнат възможно най-близо до истината. Това важи в огромна степен за случаи като коронавирусната пандемия, пряко застрашила живота и здравето на хората.

Съгласно Правилника за дейността на Комисията за журналистическа етика решението да се изпрати на заинтересованите страни в 7-дневен срок от приемането му.

Председател на КЖЕ:

Нели Огнянова

Изпълнителен директор на

Фондация НСЖЕ :

Адриана Попова